

készség egymást támogatva megtalálható, foglalja össze *Koltai* a tanítóképzés hosszú célkitűzését. A kiképzés a célnak megfelelően tagolódik: 1. a tanítóképzés súlypontja a *nevelésen* van, a főiskolák a népi-politikai nevelés intézményei, amelyekben a jellemalakítás mellett a *testi nevelés* foglalja el az első helyet; 2. a tudományos képzést jellemzi *Koltai* előadása szerint az, hogy a főiskola tudományos és kutatóintézet. Minden egyes főiskola egyúttal falukutatóintézet. Jellemzője továbbá a népre irányulása, a konkrétsége, a tanítót az iskolai feladatára való előkészítése és a munkaközössége; 3. a hivatásgyakorlati kiképzés nagy szerepet játszik az egész kiképzésben, végigvonul mind a négy szemeszteren kapcsolatban az elmélettel.

Számot ad ezenkívül a könyv a Tanítóképző Főiskolák tanári testületéről, a néptanítói pályára készülő hallgatók körülményeiről (Führer-Prinzip), a tanárok és hallgatók viszonyáról, a hallgatók felvételéről, a kettős képesítővizsgálatról, a főiskolák épületeiről és felszerelésükről. A korszerű főiskolai épületeket fényképeken mutatja be.

Befejezésében az éddigi hosszsmetszeti ismertetését keresztmetszetben foglalja össze. A Tanítóképző Főiskolák megszervezésével nem került nyugvópontra a tanítóképzés. Az igen sok összetevőből előállott bajok (tanítóhiány stb.) több átmeneti intézkedést tettek szükségessé. (Sok enyhítés és könnyítés.) A főiskolai jellegű tanítóképzés másfél évtizedes multja mellett mindig kísért a szeminárium, vagyis középfokú tanítóképzés. A szerző jóslata szerint, ha nem sikerül a nagy tanítóhiányt rövidesen megszüntetni, akkor a szeminárium rendszerhez való visszatérés elkerülhetetlen.

A könyv 8. fejezete a német tanítóképzés tanulságainak levonása után azokat a mi alakulóban lévő akadémiai tanítóképzésünk számára próbálja értékesíteni. Valóban meg szívlelendő meglátásai és tanácsai bizonyára meghallgatásra találnak mind a liceum, mind az akadémiára vonatkozólag. Egyelőre azonban a kényszerítő szükség nem engedi érvényesülni ezeket. Reméljük nem sokáig nyugszanak javaslatai a papíroson, hanem elvi, elméleti kívánatosságuk a való életben is érvényesül.

Koltai István könyvét igen értékesnek tartjuk még akkor is, ha nem fűzi hozzá a mi tanítóképzésünk jobbítására szolgáló javaslatait, elgondolásait, ami a német tanítóképzés tanulmányozásaképpen alakult ki a lelkében. Könyvén a minden oldalú szakismereten kívül valóban látszik az élmény varázsa. Ez teszi élvezetessé. A tanítóképzés területét nem járó előtt világos, áttekinthető és rendszeres ismeret marad meg a német tanítóképzés multjából. A szakember pedig csodálkozással adózik az adatgyűjtés bőségén és az »áttekinthetetlen« irodalom feldolgozásán. Helyesnek tartjuk, hogy előbb folyóiratban közölt tanulmányát könyvalakban is megjelentette.

Szakál János.

Mester János: Loyolai Szent Ignác pedagógiája. Szeged, 1941., 8-r., 55 lap.

A szegedi Horthy Miklós egyetem pedagógiai-tanára, Mester János a jezsuita rend 400 esztendő jubileuma alkalmából rövid, de tartalmas, szépen és lelkesen megírt füzetben ismerteti a rend pedagógiáját.

Nemcsak a lelkigyakorlatok mivoltát, célját, hivatását mutatja be, nem csupán a Ratio Studiorum keletkezéséről, rendszeréről, intézményeiről nyújt felvilágosítást és találó jellemzést, hanem kiterjeszkedik a rend népnevelő tevékenységére is, amelyet tudományos művek, folyóiratok kiadásával, lelkigyakorlatos mozgalommal, (Manréza) népmissziókkal, Jézusszívétajtatossággal, a pogány missziókkal, szociális mozgalmakkal, (kórházzövetkezetek, a Magyar Dolgozók Hivatásszervezete, KIOE, KIE, érdi főiskola) végez. A jezsuiták között a nagyszerű lelkipásztorok, kitűnő hitszónokok mellett világhírű tudósok, nagyhatású írók, szervezők, misszionáriusok, szociális apostolok is szép számmal akadnak. Renuntiabant saeculo et proprietatibus. Lemondtak a világról és javakról, hogy teljesen mások testi és lelki jólétét szolgálhassák ennél fokozottabb önfeláldozással és mennői felülőbb eredménnyel.

Mester János méltó és érthető lelkesedéssel ír a jezsuiták elévülhetetlen érdemeiről. Kiemeli a magyarság érdekében végzett munkájukat is, hangsúlyozza, mennyi és mennyi olyan gondolat és törekvés van nevelési rendszerükben, amelyet a mai világ is sokra becsül, de azért megmaradt tárgyilagosnak és nem mulasztja el, hogy rámutasson ennek a nevelési rendszernek a hiányaira is. A szerző derék munkát végzett ezzel a komoly tudással és ritka hevülettel megírt füzettel, amely méltó arra, hogy men-
nél több magyar ember elolvassa.

Stuhlmann Patrik.

Sümeghy Vera: Atlétaeszmény a görög művészetben. (A Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem Művészettörténeti és Classica Archaeologiai Intézetének dolgozatai 22. sz.) Budapest, 1940., 8-r., 67 lap.

A fenti cím alatt nem csupán a görög atlétaeszmény kifejlődésének, hanem az egész ókori görög lelkiségnek, szellemnek történetét adja a szerző. Egész írásából sugárzik testnevelő tárgyának, az atlétikának, a nemcsak sportnak lelkes szeretete és emellett mégsem marad a testhez kötött. Végig figyelemmel kíséri a sportnak léleknevelő és alakító hatását is. Az atlétikán keresztül az egész életet nézi és figyeli annak együttes fejlődését, virágzását, majd hanyatlását. Az atlétaábrázolásokon tükröződni lát-
szik a görögség teljes élete, történelme.

Az atlétikai versenyek legfőbb központjában, Olympiában, de másutt is a versenyeknek kezdetben teljesen vallásos jellege van. A fennmaradt legkorábbi ruhátlan férfiszobrokról csak az bizonyos, hogy készítőjük vésőjét atléta ihlette, de nem biztos, hogy atléta győzelmét, isten dicsőségét vagy halott emlékét szolgálták-e? Ezekben bontakozik ki a mozgásra, cselekvésre hivatott szabad, európai ember. Harc és atlétika a kenyerük, mert a VI. század dór embereszménye atlétagyőzelmét harci hőstettekkel tetézte. A század második felében Peisistratos athéni zsarnokuralma alatt rövid időre érvényre jut a könnyedebb, kifinomultabb ion szellem és ennek hatására az izmos atlétatest nőiesen karcsúra vékonyodott és mosolyra derült a komoly férfiarca. A VI. század végének komoly időszaka, a perzsa háborúk